

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adának vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érkezőmennyben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A generális tárczája.

Azt a generálist, a kiről szólunk, báró Fejérvári Gézának hívják.

Mint honvédelmi miniszter főintézője a magyar honvédség ügyeinek.

Azt mondják róla: kitűnő katona és erős szervező talentum.

Hát mi hajlandók vagyunk mindezeket el is hinni. Megengedjük, hogy jó katona, hiszen tábornagsággal vitte, a hová nem sok ostoba katona juthat fel, megengedjük azt is, hogy a honvéd hadsereg kifejlesztése körül érdemeket szerzett férfi.

Ámde mindezek dacára, most, mikor éppen az ő tárczájának költségvetését tárgyalják, s a mikor legjobb alkalom van számomra kérni a sáfárkodásait, akkor érdemeinek elismerése mellett is kötelessége minden arra hivott, tényezőnek kötelessége minden arra kínálkozó alkalmat felhasználni arra, hogy Fejérvári báró osztrákpolitikai világlátásában álljon a nemzet előtt és a nemzetközvéleményt érdeme szerint mondhatasson ítéletet e káros politika felett.

Az különben alig szorul bizonyításra, hogy Fejérvári báró a mennyit esetleg javított a honvédség katonai szervezetén és a mennyire esetleg emelte a honvédség színvonalát, épp oly sokat ártott a honvédség szellemének azzal, hogy nem akart, vagy nem mert a hagyományos osztrák szellemmel szembe, s főképen nem akarta, vagy nem mert a magyar honvédséget szellemében is magyar nemzeti intézménnyé fejleszteni.

Ma is ugyanazon szemrehányásokat és kifogásokat lehet tenni Fejérvári báró politikai rendszere ellen, mint lehetett miniszterségének kezdetén, a mikor még erősebb volt benne az osztrák főtiszt, mint a magyar honvédelem minisztere.

Fejérvári báró annak dacára, hogy évről-évre ép oly erős, mint jogos kritika tárgyává tétetik ugy a parlamentben, mint a sajtóban, az a politika, melyet ő folytat, még mind nem látta elérkezettnek az időt arra, hogy a magyar honvédséget nem osztrák, hanem magyar intézménnyé nézze, s azt mint ilyet fejlessze tovább.

A magyar nyelv és a magyar szellem ápolása a honvédségnél még mindig csak jámbor óhaj és Fejérvári bárónak megjavulása is még mind csak

a jövő reménye, a mely alig fog megvalósulni.

Könnyen érthető tehát, ha a vitéz generalisnak egyébnemű katonai érdemei és elismertszerző képességei dacára a nemzet közvéleménye nem tud kibékülni azzal agondolattal, hogy a honvédség, mint egyetlen nemzeti katonai intézmény még sokáig ama szellem által tápláltassék, a melynek Fejérvári báró olyan markans kifejezője.

A ki csak a Székely József Ludovika-akadémiai tanár esetére gondol, ítéletet mondhat ama szellem felett, mely ez egyetlen magyar tisztképző intézetben meghonosult.

Ez a szellem egyenesen Fejérvári báró neveltje.

Hogy katonai érdemei ellensúlyozni bírják-e azt a káros hatást, melyet osztrák politikájával a honvédség intézményére gyakorol, az olyan kérdés, melyre csak az lehet a felelet, hogy minden más érdem háttérbe szorul akkor, midőn valakit egy magyar intézmény szellemének megromlásáért lehet teljes joggal vádolni.

Csak helyeselni tudjuk tehát, ha a parlament ellenzéki pártjai és a saját organumai legalább — mikor a generális tárczájának költségvetését tárgyalják — nem szünnék meg kárhözváltó ítéletet mondani Fejérvári báró politikai rendszere felett, a mely csak arra vezet, hogy a magyar honvédség csak épen névben különbözzék az osztrák ármádiától.

L,

A t. Ház.

Budapest, ápr. 6.

A Ház mai ülésén folytatták a honvédelmi tárcza költségvetésének tárgyalását.

A megállapított napirend szerint a ház ezután letárgyalta a mentelmi bizottság jelentését a Polonyi-Gajári ügyben. Mikó Árpád előadó egyszerűen elmondta az esetet és konstataulta, hogy Gajári Ödönnek megnyugtató nyilatkozata után a mentelmi bizottság nem látta semmiféle intézkedésnek szükségét. A ház ezt a jelentést minden vita nélkül egyszerűen tudomásul vette.

Következik a honvédelmi tárcza költségvetésének folytatódó tárgyalása.

Nagy István, az első szónok bevezetéstül megköszönté a háznak, hogy tegnap megengedte neki beszédének elhalasztását s így nem juttatta az Issekutz Győző tragiko-

mikus sorsára. Azután újból kimutatta, hogy a Habsburgok családi színe nem a fekete-sárga, hanem ezüst-sáv vörös mezőben.

A honvédség jelvényeinél ennek dacára sem akarják a magyar nemzet színeit érvényesíteni s minden jogos kíváncsolom hangzatosítását el akarják némitani azzal, hogy a kifogásolt színek az uralkodó család színei.

Általános helyeslés közben hangzott, ezután, hogy a tisztok leányai számára egy magyar szellemű és irányú leányiskolát állíttassanak föl.

Végül a következő két határozati javaslatot terjesztett be:

I. „A képviselőház utasítsa a t. honvédelmi miniszter urat, hogy a magyar honvédségi tisztikar családok egyéneinek leányai részére létesítendő s magyar szellemben vezetendő leánynevelő intézet alapítására vonatkozólag még a folyó évben terjesszen be törvényjavaslatot.”

II. „A magyar királyi honvédségnél a testületi és parancsnoki jelleggel bíró, összes jelek és tárgyak, ugyint: a zászlók, őrházak, lakatnyak kapui, sorompók és a többi kizárólag nemzeti szintek legyenek.”

Lits Gyula kijelentette, hogy ő és elbarátai a költségvetést elfogadják ugyan, de tisztán csak a honvédség intézménye iránt való szimpátiából és nem politikai bizalomból, mert meggyőződésük, hogy a honvédelmi miniszter egész működése csak káros hatással volt a honvédség szellemére.

Gróf Apponyi Albert következő szövegre s mindjárt jelezte, hogy a magyar katonai oktatás kérdésével kíván foglalkozni, nem először de az eddigieknél terjedelmesebben és behatódóan. Ehez képest fejtegetéseit az 1848 előtt való törvényekre s ezek közül különösen az 1840. II. t. cz. 12. szakaszára alapította, a mely szakaszban egy fejedelmi ígéret szankciójával erősítve van megállapítva, hogy a hadsereg legfőbb vezetésében születt magyaroknak is érvényesülniök kell.

— Ez érvényben levő törvény, melynek megvalósítására s utjából az akadályoknak elhárítására törekednie kell ugy a nemzetnek, mint a kormánynak. — Ez az egy körülmény is szükségessé tenné a magyar katonai oktatás megvalósítását, de más okból is kötelesség volna erre törekedni.

Általános mély hatást tettek Apponyinak szavai, midőn azt a kérdést vetette fel, hogy vajon az idegen közoktatásnak kiszolgált ifjú magyar ember marad-e s ha igen, vajon a mai katonai nevelés folytán marad-e az, vagy pedig a nevelés — dacára? Valaki azt mondotta, hogy csekély lelki ereje lehet annak az ifjunak, ki a katonai nevelés következtében elveszté magyar nemzeti érzését. Apponyi erre megengedte, hogy

nis fa alatt ülni s finom ujjainak körmeit csókolgatni.

Hanem egy napon látott egy rózsát.

*

Ott volt előtte a rózsá, diadalmaskodó kecsében inkább fehérösen, mint rózsaszíntesen csillogott. Kinyílt és úgy ragyogott, mint egy virág, a mely csillaggá válik. — Ragyogott és fényelt, mint egy csillag, a melyből asszony lesz. Egy tigris, a mely mellette elhaladt, — meghatottan könnyezett...

Ekkor Éva nyugtalanzkodott. Belátta, hogy így örök életben vetélytársa lesz! Bármily szép volt ő, a rózsá nem volt csunyább nálánál. Illet illat ellenében, — meglehetősen bűbájút bűbáj ellenében — az itéletnapig tartó hiúságok szüntelen harcza fejlődtek ebből. Hiába kísérelték meg szerelmes költők lelkes madrigálokban urnóiknek bebizonyítani, hogy a rózsá elmerült a küzedelben. Éva nem áltatta magát; a rózsá mindig meghazudtolná, dicőteljesen, magasztosan; örökös megalázás volna az asszonynak, ha vetélytársnőjével összehasonlították.

Leirhatlan szomorúság fogta el azt, ki az összes teremtményeket uralta s kinek csak egy virág mert ellentállani. Nem lelke kedvét többé abban, ha a patak visszafükrözött arczát, ha a hattyuk vígan hancuroztak a tavon; a hattyuk, a melyeknek pihéi nem voltak olyan fehérek, mint az ő bőre.

Megtörtént, hogy éjjel hosszant ábrándozott a közbülső csillagok előtt és órák hosszant tlt egy fa alatt, hogy kis ujjá rózsás körmeit is megcsókolta volna.

bizonyos lelki erővel a magyar ifjú meg tud állani a katonai nevelés káros hatása ellenében. De — kérdezte — volt-e valaha nemzet, mely saját költségein, saját törvényei alapján oly nevelőintézetet tartott volna fenn, melyben az ő ifjai csak lelki erővel maradhatnak meg nemzeti érzéseikben? (Viharos éljenzés és taps.)

Ezen a helyzeten változtatni kell, ezzel szemben strucc-politikát folytatni nem szabad. Évek óta sürgeti e szempontból a magyar katonai szakoktatást és sürgetni fogja mindaddig, míg meg nem lesz Hogy a magyar szellemben való nevelés meg volna összeegyeztethető a közösinézményekkel, azt csak a kiegyezés ellenségei mondhatják, mert ha ez igaz volna, akkor a közösinézmények fentartásának erkölcsi lehetősége megszűnt.

Ugron Gábor: Csak jöjjön egy nagy futás, majd jönnek hozzánk.

Br. Fejérvári Géza: Önhöz nem.

Gróf Apponyi Albert ezután Deák Ferencnek követ-jelentéséből mutatta ki, hogy a rendek táblája 1836-ban inkább elállott a Ludovika-Akadémia létesítésétől, sem hogy olyan létesüljön, melyben nem kizárólag magyar a tannyelv. Deák ugyanolyan okokkal argumentált, mint ő most s az idők szomorú fejleménye az, hogy a delegációkban ismételtén tett ígéretet, (mely magyar katonai akadémia létesítését helyezte kilátásba) arra akarják elmagyarázni, hogy ezzel csak egy magyar területen építendő, de nem magyar tannyelvű akadémia iránt vállaltak kötelezettséget. Itt szóba hozta Apponyi a felhatalalos lapoknak a király és nemzet közt állítólag létező félreértésekről írott cikkeit s midőn valaki határozott nyilatkozatot követel, Apponyi kijelentette, hogy aggasztó szimptomák jelentkezése eseten is a parlament elé fogja hozni a kérdést és taktikai okok akkor sem fogják sem serkenteni, sem hátráltatni.

Gróf Károlyi Gábor: A király személye körüli miniszter alszik, nem fog referálhatni a királynak.

Gr. Apponyi Albert ezután hangsúlyozta, hogy a félreértések, ha vannak, nem orvosolhatók oly manifestációk elfojtásával melyek minden egészséges, lélektanilag cselekvő nemzet szívéből fakadnak, mert azoknak a félreértéseknek forrása a kormányok nem őszinte eljárásában rejlik.

Végül Apponyi perczekig tartó tapsok és éljenzések közben jelentette ki, hogy a költségvetést, bármily nehezére essék is, tekintettel azokra magasabb hazafiai okokra, melyeket a szónokok előtte kifejtettek, ő is elfogadja.

Annyira szenvedett, hogy elhatározta, hogy megsemmisíti azt a virágot, mely kérdéssé tette páratlan szépségét. Ah, jól tudta, hogy egy holt rózsá nem jelenti az összes rózsák elpusztulását, minden nyár újra felfakasztaná őket, szégyenére azoknak az ajkának, melyek nem oly rózsásak, mint a virág.

Eleinte arra gondolt, hogy ellenfelét széjjel tépi, széjjel harapja, lábaival a porba tiporja s azután így piszkosan elcsunytatja, áldozatul veti a forgó szélnek, mely arra száguld. Megfigyelte egyszer, mint esett egy sas egy fülemilének, így akart ő is a rózsának rontani. De azután más gyilkos eszközre határozta el magát. Száritott lombokból a pázsitra máglyát rakott, melyet egy szt. János bogárka segítségével felgyújtott s mikor a lángok magasra felcsaptak, szétszedte a rózsát s a tűzbe dobta. Óh, mint reszkettek, remegtek a gyengéd szirmok! Óh mily szomorú, mily iszonyatos volt ezt a rózsaszínt fehérséget, ezt az illatot, életet, ezt a sok kellemet elégni látni!

Végre a kialudt parázsra nem maradt más, mint egy marék fehér por — a rózsá hamuja. S az asszony — ki már akkor is kegyetlen volt — önelégülten mosolygott.

*

Az éden pillangói között nagy volt a kétségbeesés. Szerették a rózsát, melyet az asszony gyűlt. Micsoda? Nincs többé? Nem pihenhetnek meg többé rezgő szirmain; kiterjesztett szárnyuk nem simogathatják többé kiálló poróidát? Mialatt a kegyetlen tett véghez ment, kétségbeesetten röpködtek a vesz-

Az ellenzék valóságos ujjongással hallgatta a beszédet s végül szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta.

Az elnök pedig 5 perczre felfüggesztette az ülést.

A szünet után Pulszky Ágost már megkezdte beszédét, midőn a karzaton megjelentek a bodajki vöröstollas választók s az ellenzéken egyszerre zajos éljenzés hangzott fel. Pulszky ekkor tovább beszélt, de néhány percz múlva újabb, erősebb éljenzés támadt. Br. Atzél Béla, a harmadszor is megválasztott bodajki képviselő lépett a terembe.

Néhány Hoch-kiáltás hangzott. Pulszky befejezte beszédét.

A vitát holnap folytatják.

Az elnök bemutatta báró Atzél Bélának mandátumát. (Éljenzés.)

Ezután Wekerle miniszterelnök válaszolt Ugron Gábornak interpellációjára a gyulafehérvári ezred legénységével követett embertelen bánásmód ügyében. A miniszterelnök a tényállást ismertetve, elmondotta, hogy a vizsgálat csakugyan jóvá nem hagyható gondatlanságot konstataált, mely az ezredparancsnok beteges, ideges állapotára vezethető vissza. Ehez képest a katonai parancsnokság az ezredet már az interpelláció megtétele előtt nyugdíjazta.

Ugron Gábor a választ örömmel vette tudomásul, mert remélhető, hogy ezennel az ország más részein sem fognak embertelentl bántani a legénységgel.

A ház a választ tudomásul vette.

Báró Fejérvári Géza Horváth Ádám interpellációjára válaszolvá, kijelentette, hogy az interpellációban említett temesvári esetben a Kossuth-nóta énekléséről nem is volt szó. A temesvári önkéntesek mámoros állapotban, kihívó modorban viselkedtek a tisztok és ezek családjai irányában s ezért büntették meg őket.

Horváth Ádám beszerzett értesülések alapján kijelentette, hogy a minisztert hamisan informálták. Nem tisztokról és ezeknek családjaikról volt szó, csak egy tisztokról, ki az önkéntesek ismerkedési estélyén egy önkéntest megkorhol, minek következtében az összes önkéntesek eltávoztak. Másnap valamennyit rapportra szólították s szemükre vetették, hogy politikai szónoklatokat tartottak s azokban azt is merték mondani, hogy „szabad földön élünk.” Ezért büntették meg őket. A miniszter válaszát, mely nem felel meg a valóságnak, nem fogadhatja el.

Báró Fejérvári nem hiheti, hogy őt a tisztikar hamisan informálta volna s ezért visszautasítja Horváth állítását, hogy előadás nem felel meg a valóságnak. (Nagy zaj.)

tőhely körül. Éva, teljesen elmerülve beszújának művében, nem is vette őket észre. Most eltávozik az asszony diadalmas arccal és a pillék iszonyattal nézik a hön szeretettnek halovány maradványait.

És mindegyik legalább az akarja megmenteni, a mi még lehetséges.

Mindnyáján vad tolongással nekiestek a gyönyörteljes hamunak, hemperegtek benne, befődték magukat vele... És ez a finom futó por, mely azóta a pillangók szárnyait ellepi — a rózsá hamuja.

*

„A rettenetes Czár.”

Regény a rettenetes Iván korszakából.

KÉT KÖTETBEN.

Írta: Gróf A. K. Tolstoj.

Fordította Cläre Filmore után: AMICA.

ELSŐ KÖTET.

III.

Várászat.

(Folytatás.)

(5)

De mit bánom én? Ennél az állapotnál a pokolnak a legmélyebb fenéke sem lehet rosszabb! Vén ember, miért bámulsz úgy reám? Azt gondolod, hogy megőrültem? — Nem, nem, az Ivanovitch Athanasz agya erős és a teste is erős! A legnagyobb győzelemem, hogy nem tudom magamat elviselni! (wear out.)

A molnár rémtüllel hallgatta a herceget. Ő ismerte és félté ennek az embernek a jellemét, — és reszeltett a saját életért.

— Vén ember, miért hallgatsz? Tehát nincsenek talizmánjaid?; nincsenek ajtálaid,

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. április 7.

A rózsá hamva.

Egy reggel nagyon szentimentális hangulatban voltam, mivel azelőtt való este halottam egy kedves románcot énekelni egy férjhez menendő fiatal hölgytől a zongora mellett, a mely románcnak a végső soraiban a pillangók leszálának a rózsá szívére. S a kert, a melyben sétáltam, eléggé alkalmas volt arra, hogy engem egymagamban meghagyjon; nem volt itt semmi erdő, semmi titokzatos árnyék. Virágágyak kék, piros és sárga virágokkal, szépen meggereblyélt utakkal.

A juliusi nap aranyos álmában pazarul helyezett el a kertben mindent, a mi definíciótalan lehetséges egy csokorban.

Egy röpködő lepke érintette Ernuszt s rajta hagyta nagyon finom porát.

— Fehér lepke, — mondtam — (a románcra való visszaemlékezés és vidám lényű való beszélgetésre hangolt) fehér lepke, ne reptél el oly gyorsan, szállj le a levélre — a virág foglalkoztatna téged — s felel arra, a mit kérdezek.

A lepke le szállt a levélre.

— Hallgatom — mondtam.

Miért is ne felelne, ha szölok hozzá? — Könnyelmű kegyencze a rózsák és lilionnak, — folytatam, — mond meg nekem, honnan kapod azt a könnyű port, me-

lyet szárnyaidról szórsz le, mialatt egyik virágkehelytől a másikig reptél? Csupán nektek van lepkek olyan szárnyatok, melyekről fehérség hull alá, mint egy kendőző pamaconról.

A lepke így szólt: — Kíváncsi!

Miután azonban nagyon jó kedvében volt, kegyes volt engemet megoktatni. Még is csak azt hiszem, sok dologról vehetnék tudomást, melyeket nem találunk a könyvekben s melyekről a tudósok mit sem tudnak, — ha gyakrabban társalognának a bogarakkal.

*

Mikor Éva vörös hajával megszületett, tizenhat éven át a majnai nők nem kének ennyire megismerkedni a világgal — megmaradt abban a mesés paradicsomban, mely ragyogott az élet és fiatalság tűzétől. De ő sokkal szebbnek érezte magát, mint minden szépség, mely őt körülvette; s mi helyt meglátták őt egy víz tükrében minden lény és dolog irigyelték őt. Igen nagyszert volt az orosz lány sörénye, melyet ha megrázott, olyan volt, mint a lobogó láng, de Éva kibontott haja fényesebben tündöklött. Hogy az ég kék, lehetséges, hanem Éva szemei szebb azurt mutattak. Miért irigyelte volna a hattyut, midőn az ő vállai és karjai, — mintha élő hóval lettek volna formálva. Nagy lelken szemlélte az új természet, miközben így szólt!

Tagadhatatlanul szép... De hogyan? semmi több.

S aztán játszani kezdett; szeretett uga-

Horváth Ádám: Én a valóságot mondtam, a miniszter ur nem, mert most sem mondta el, hogy miben állott az a kihívó módor.

Báró Fejérváry: Arra nézve, hogy mi a kihívó módor, a tisztikar a mérvadó és nem képviselő ur. (Nagy zaj.)

Horváth Ádám: Sajnálatomra, én még most a közös hadsereg kardbóját viselem.

A szélsőbal számos tagja névszerint való szavazást akar kérni s ezt be is jelentették, de az elnök a legnagyobb zajban sietve szavazás alá bocsátotta a kérdést s a kormányt félállással jelentette ki, hogy tudomásul veszi a választ.

Az ellenzék nagy zajjal tiltakozott az erőszak ellen, egyes hangok a jegyzőkönyv szétvertésével fenyegetőztek, az elnök néhány képviselőt még hamarosan rendreavitt azután az ülést berekesztette. Az ülés a legnagyobb zajban és izgatottság közben végződött, de holnap napirend előtt még nagyobb viharra van kilátás.

Fuzió.

A „Presse” című bécsi ujság újabb időben feltűnő sokat foglalkozik a magyar politikai viszonyokkal. Egyre-másra írta magának az ily irányú cikkeket.

Ezek legutóbbikában a fuzióról és Apponyi grófról többek közt így ír:

Az egyik mindenekelőtt azt fejtegeti, hogy hihetetlen az, mintha Tisza oly leghöghetlenebb gyűlölettel viselkedne Apponyi ellen. Hihetetlen volna ez még akkor is, ha Apponyi kezdte volna meg az avarziót. Hiszen Tisza kibélt Szilágyival is, aki pedig ellenzéki korában őt sokkal erősebben támadta, mint Apponyi.

Szapáry annak idején formálisan följárlotta Apponyinak a fuziót, de ő visszautasította ezt, hogy ne kelljen „másodiknak” lennie Szapáry kabinetjében.

Az idén még nagyobb határozottsággal kintálta Apponyinak a fuziót egy igen előkelő állású bizalmi ember. De Apponyi ismét elutasította azt — anélkül, hogy megmondaná, miért.

E tapasztalatok után az egész világ arra a meggyőződésre jutott, hogy igaz volt Grünwald Bélának a megjegyzése: Apponyi Albert gróf egyáltalán sohasem akar kormányra jutni, még mint miniszterelnök sem, mert nem akarja kitenni magát az elköpöttség veszedelmének és a felelősség nélküli oppozíció vezér szerepét akarja játszani élete végéig.

A „Presse” szombati cikke mégis lehetetlenné tartja a fuziót, de csak akkor, ha a kormánytól olvad a nemzeti pártba. Hát ez nagyon sajátos dolog, olyan, mintha valaki a cukorra öntené a vizet a ugyancsak cukros vizet. Pedig még kérdés, hogy a nemzeti párt édes cukros volna-e.

Az a nemzeti párti képviselő azt is mondja, hogy Szapáry és Wekerle egyháspolitikai programja közt nincs semmi különbség. Ez abszurdum. Különben is sajátosság alkotmányi felfogás, azt mondani, hogy a kormánynak nincs joga ily fontos elvi kérdésekkel előállni, a míg azok sorsa nincs biztosítva.

Azonfelül pedig egyáltalán nem igaz, mintha a kormány nem tudná keresztülvinni a programját. Már ma is kétségtelen (?) hogy a főrendiház — ha kis többséggel is — elfogja fogadni

a kormány javaslatát, még akkor is, ha Apponyi a főrendiházban a javaslatok ellen dolgoznék.

Dupuy-kabinet.

Páris, április 5

Körülbelül egy heti vajadás után megszületett a francia kormány. Méline vállalkozott először a kormányalakítás nehéz föladataira, de kísérlete hajótörést szenvedett, mert nem talált pénzügyminisztert; jelöltje erre a tárczára: Poincaré, nem tudott megalkudni Méline tulhajtott védvamos irányzatával és ezért visszautasította a neki följárlott tárczát. Méline után Dupuyra esett a köztársaság elnökének választása; ő szerencsésebb volt, mint Méline és tegnap véglegesen megalakította akormányt, melynek tagjai Dupuy (elnök és belügy); Develle (kültügy); Peytral (pénzügy); Poincaré (vállalkozás és közoktatás); Terrier (kereskedeleml); Loizillon tábornok (hadügy); Rieuher admiral (tengerészet); Viette (közmunika) és Viger (földmívelés). Ebből a névsorból látjuk, hogy a Dupuy-kabinet szintén az u. n. republikánus koncentráció alapján áll; egymás mellett ülnek a mérsékelt köztársaságias és a radikálisok.

Az összes republikánus pártok békés együtt működésének az erőltetése már eddig is sok bajt hozott Franciaországra és bizonyosan most sem fog szerencsésül járni. A Dupuy-kabinetnek nem is jósol senki hosszú életet és a francia közvélemény résznint hidegebb, részint kedvezőtlenül fogadja; mert nem látnak benne semmi biztosítékot arra nézve, hogy képes lenne elérni a francia politika utjain üszterelődött nehézségeket. Különben sem egyéb, mint újabb kiadása a Ribot kormányának. Hát miniszter jött át az előbbi kabinetből, köztük maga a miniszterelnök, aki Ribot alatt a közoktatást gyi tárcsát viselte; csak négy új embere van Dupuy-nak; Peytral, Poincaré, Terrier és Guérin. Az utolsó, szenátor, a mi arra vall, hogy az Elyseben mégis lemondott arról a törekvésről, a mely Méline kabinet-alkító kísérleténél érvényesülni akart, hogy a szenátust teljesen kiszorítsák a miniszteriumból. Ennek a törekvésnek a sikere még jobban összebonyolította volna a helyzetet; mert a szenátus jelenleg oly tekintélyvel és befolyással bír a francia közvéleményben, a melyet lehetetlen mellőzni káros következmények nélkül.

Hanem ha til is egy szenátor a Dupuy-kabinetben, azért ez még is nem lesz sem jobb, sem rosszabb annyi más elődjénél. Éppen csak arra való, hogy megbuktassa a képviselőház, a mikor miniszterbuktató kedve kerekedik. Loubet után Ribot, Ribot után Dupuy — és így tovább. Kormány csak kell, ezt elismeri még a francia képviselőház is, bármennyire szeret ő maga beavatkozni a kormányzásba: így aztán miniszterelnökök lesznek Loubet, Ribot, Dupuy meg a többiek, Constans neve kezd előtérbe nyomulni. Harcza Boulanger ellen koszorut font feje köré, s mind erősebb lesz a hit, hogy az ővé a hivatás, rendet csinálni a türelhetlen zűrzavarból. Carnot azonban nem akarja miniszterelnökként látni azt a férfit, akit talán féltelmesebb tart magára nézve. De vajon tényleg teljesíteni tudná-e a hozzáfűződő reményeket Constans? Hiszen Gambettától még többet vártak és mégis mi lón a grand ministère vége?

Kolozsvár városa dija.

66 esztendeje annak, hogy gr. Széchenyi István, br. Wesselényi Miklós és gr. Károlyi György kezdeményezése folytán meg-

lett honosítva Magyarországon a lóversenyei intézménye. Sok előítéletet és bal felfogást kellett leküzdeni, a míg sikerült a lóversenyeiket nálunk népszerűvé tenni és azokat a kor igényeinek megfelelőleg a mai magas színvonalra emelni. Ma már egy szines Európában civilizált államai között, mely a lóversenyeiket mint nemzetgazdasági nagy fontosságú intézményt meg ne honosította volna. Sőt az általunk oly készséggel barbar számba talt helyi államok is követik már a nyugat példáját.

Kolozsvár város magistrátusában oly férfiak ülnek, kik a kor szellemével haladva, fel tudják fogni a lóversenyeknek az országos lötenyésztes fejlődésére elkerülhetetlen szükséges voltát és nem is azért tagadták meg a múlt évben az Erdélyi-falkavadász-társulatnak a Communitashoz intézett kérelmet egy lóversenydíj megszavazását illetőleg, mintha a lóversenyeknek az Erdélyi részeken való felújítását kívánatosnak nem tartották volna, hanem azon indoklással, miszerint a kérdéses lóversenyek nem Kolozsvárt tartatván, a várost közvetlen nem érdeklik.

Ez csakis a viszonyok félreismerésének tulajdonítható és ha akadt volna valaki, a ki a tisztelt tanácsot felvilágosítsa, az biztos másképp határozott volna.

A vadász-társulat, tekintettel a nagy érdeklődésre, mely a múlt évi versenyek alkalmával minden oldalról nyilvánult, elhatározta az évre lóversenyeit 2 napra terjesztetni ki. Az állam készséggel jött a társulatnak ezen terve megvalósításában segítségére és a múlt évi dotációt hajlandó felemelni. Ez alkalomból felfogja a vadász-társulat Kolozsvár városát is kérni egy díj megszavazására. Miután újból megtörténhetne az, hogy a viszonyok nem ismerése folytán a kérdés megtagadtatnék, szükségesnek látom következő adatokkal bebizonyítani, miszerint a kérdéses lóversenyek Kolozsvár városát nagyon is közvetlenül érdeklik.

Az Erdélyi-részi — i. v. t. istállóiban az 1892-iki vadász-idény alatt 106 darab ló volt elhelyezve, melyeknek gondozására 50 ember volt alkalmazva; emberek és állatok élelmezéséről Kolozsvári vendéglő gondoskodott, bevásárlására a Kolozsvári piacon eszközölvén. A lovak élelmezését átlagban darabonként csak 50 forintba számítva 5300 frtot tesz; az 50 ember élelmezése per 32 frt: 1600. A vadászok száma, kik az idény alatt felváltva felváltva Kolozsvárt tartózkodtak, 50-re tehető, kik részint Kolozsvárt, részint Zsukon, ugyancsak kolozsvári vendéglőnél naponta legalább is 3 frtot költöttek élelemre. A mi csak fél idényt számítva 4500 frtot tesz ki. — A falka élelmezése évente 2400 forintra megy ebből 2000 frt értékű élelmezési cikk ugyan csak a Kolozsvári piacon szereztetik be, tehát 13,400 forintra tehető azon összeg, melyet az E. f. v. t. és annak tagjai Kolozsvárt csak élelmi cikkeikért fizetnek. Hogy ha ezenkívül tekintetbe vesszük, hogy az E. f. v. t. minden szükségleteit kolozsvári üzletekben szerzi be, valamint a vadász urak is, kik nagyobb részint faluról jönnek Kolozsvárra lakni, az idény alatt mekkora forgalmat szereznek a városnak és hogy a 2 napi lóversenyre a birodalom minden részéből öz-

szereseglett közönség a két versenynap u. m. Oct. 29. és Nov. 5-ike közti hetet Kolozsvárt fogja töltetni, kiszámíthatatlan azon forgalom, mely a vadászatok és lóversenyek által Kolozsvár városára esik. Végül még azon kifogást kívánom megdönteni, miszerint már azért is nem volt a kért díj múlt évben megadható, mivel a versenyek nem Kolozsvár határára tartottak meg. Ezen kifogás teljesen indokolatlan, mert igaz ugyan hogy Kolozsvár határára nem lévén arra alkalmas helyiség, a társulat versenyait a kolozsvári határtól alig három kilométer távolban levő Zsuki megalónál tartotta meg. A régi kolozsvári lóversenyei a város tervénél tartattak, hova óriási porfelleg közepette, vagy feneketlen sárban egy fél, esetleg egy óra alatt lehetett még drága fiakeren kijutni. Ezzel szembe Zsukra ugyancsak Kolozsvárról külön vonat szállítja a néző közönséget kényelmesen és mesés olesón, ugyancsak fél óra alatt. A mint társulatunk címe is mutatja, annak székhelye Kolozsvár, tehát az általa rendezett lóversenyek, melyekre a néző közönséget Kolozsvárról szállítja ki és melyről Kolozsvárra hozza vissza, jogosan tekinthetők kolozsvári lóversenyeknek és mint ilyen, méltán tarthat igényt Kolozsvár városától egy díjra. A három kilométer különbség nem lehet akadály; akárhán helyen 20—25 kilométer esik a versenytér az illető várostól, mely azért készségesen szavazza meg a díjakat; mint azt teszi minden más város Magyarországon a melynek közelébe lóversenyek tartatnak.

Br. WESSELÉNYI BÉLA.

Felhívás előfizetésre.

Az új évnegyed beálltával az előfizetések megújítására kérjük fel tisztelt olvasóinkat.

Az

„ELLENZÉK”

mint a nagyközönség szolgálatában álló, a független politikai elveket szolgáló és a szabad meggyőződést hirdető napilap a közönség jóindulatára és pártfogására számít.

Mindaddig, a míg olvasóközönségünk bizalmával megtisztel, mi is magasan lobogtatjuk politikai elveink zászlóját, mert nemcsak az anyagi, de a szellemi erő is abban a közönségben keressük, a mely annyi évek során keresztül lelkesedéssel és nemes buzgósággal tömörült az „Ellenzék” körül.

Erre a buzdításra és erre a pártfogásra van nekünk továbbra is szükségünk, hogy továbbra is hazánk, nemzetünk és olvasó közönségünk jogainak védője, igazságának terjesztője, véleményének hirdetője lehessünk.

Tisztelettel kérjük az előfizetések megújítására, hogy a pontos szétküldésben semmi fennakadás ne történjék.

Az

„ELLENZÉK”

előfizetési ára:

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 frt.
Negyedévre	4 frt.
Egy hóra	1 frt 50

Előfizethetni lehet bármely naptól kezdve.

melyekkel őt meghódítsam? Beszélj, varázsló, beszélj! Mi haszna van a titkos erszjű füvednek?

— Kis atyám! Uram, Ivanovitch Athanasi! Mit mondjak? Mindenféle füvek vannak, van St. János estején szedett Kálvontó füvem — egy kicsi belőle a nyilon csaltatlanná teszi a cselést! Van a kieri erdőben tenyésző Tirilich füvem, viseld a testeden és a csár haragját soha sem vonod magadra! És van Plakorn füvem egy kis keresztet csinálva belőle viseld azt és mindenki félni fog tőled!

Vyazemski keresem nevetett. Már is eléggé félnek tőlem, a te Plakorn füved szükségleten! Beszélj nekem sokról.

— Herczeg, nekem nagyon sok jóféle füvem vannak. Némelyek gazdag adományokat hoznak a birtokosoknak, mások sikert adnak neki a vadászatban vannak olyanok, melyek a vízbe halástól oltalmazkák meg.

— De ömersz olyan szert, mely egy fiatal leány gyűlöletét szerelemmé változtatja!

— Kis atyám, olyant nem ismerek. Ne haragudj reám, igazat beszélek; én nem ismerek olyant!

— Van-e olyan talizmánod, mellyel valakinek a saját szerelmét elvedd!

— Kis atyám, nem ismerek olyant. De van egy füvem, mely olyan varázserővel bír, hogy a legerősebb zárt csak érinteni kell vele és az kinyílik!

— Menj a pokolba a te füveiddel! — kiáltá Vyazemski haraggal.

— Öreg ember! — kiáltá Vyazemski, hirtelen torkon ragdva a molnárt, nyerd meg őt nekem! Halod? Te átkozott, nyerd meg őt nekem rögtön.

Olyan erővel szorította össze a markát, hogy a szerencsétlen öreg ember azt gondolta, hogy az utolsó órája ütött, de Vyazemski hirtelen eleresztette és a molnár lábához vetette magát.

— Könnyűtől rajtam! — kiáltá — és gyógyíts meg. Mindenemet, a mivel bírok, neked adom. Rabzolagad leszek. Öreg ember, könnyűtől rajtam.

Ez a kitérés még jobban megijesztette a molnárt.

— Uram, herczegem, mi ez? Szedd össze magadat! Én vagyok, Daviditch, a molnár! Uram, szedd össze magadat!

— Nem állok fel, míg meg nem gyógyítasz.

— Herczeg, herczeg, — mondá a molnár resztelő hangon, — lássunk dologhoz. Kérlek, állj fel! Már egészen besötétedett; dologra; dologra!

A herczeg felállott.

— Kezd el hát — mondá — én készen vagyok!

Mind a ketten elhalgattak. Csak a malom kerek forgott folytonosan és lármán és a közel levő mocsárban egy béka kurtyult reketten, máskülönben minden csendes volt.

Koronként bent az erdő mélyében egy bagoly huhogott. — Az öreg ember és a herczeg a malomhoz mentek.

— Herczegem, míg én a bűvészetemet csinálom, — addig te nézz figyelmesen a kerék alá.

Az öreg ember lefeküdt a földre s valami érthetetlen szavakat kezdett mormogni. A herczeg merőn a kerék alatt levő vízre függesztette szemeit.

— Herczegem, mit látsz?

— Azt látom, mintha gyöngyszemek hullának le és arany-pénzek verődneek össze.

— Herczegem, te gazdag leszel; Oroszországban senki sem lesz gazdagabb. — Vyazemski mélyen sóhajtott.

— Herczegem! nézz ismét, mit látsz?

— Két kardot látok egymás ellen tüközni, és köztük arany csillagok ragyognak.

— Herczegem, a csatában nagy sikert aratsz és a csár szolgálatában nagy lesz a te előmenetel.

De nézz, nézz oda ismét; mond meg, hogy mit látsz?

— Minden elsötétült és a víz zavaros. Ah! most vörös színt vált; olyan vörös, mint a vér. — Mit jelent ez?

A molnár hallgatott.

— Öreg ember, mit jelent ez?

— Elég herczegem, nem jó hosszasan nézni; menjünk innét!

— Megállj! — mondá Vyazemski, a molnárt visszatartva — most úgy látom, mintha nagy fegyverek mozognának le s fel, nagy vereségekkel a fogaikon.

A molnár elpróbálta onnét a herczeget húzni.

— Öreg ember, várj egy pillanatig; szédülök, különös gyengülés fogta el a tagjaimat; ah! oly gyenge vagyok.

A herczeg visszahúzódt; lehet, hogy a látománynál ő maga fájte meg. Mind a ketten hosszasan hallgattak. — Végre Vyazemski azt mondá:

— Szeretném tudni, ha vajon ő valóban szeret-e más valakit?

— Uram, van valami csekélység nálad, a mi az ővé volt?

— Ezt találtam a kertje kapujánál. — És a herczeg egy darabka kék szalagot vett elő.

— Dobd a kerék alá!

A molnár egy kis cserép korsót vett ki a kebeléből és azt mondá a herczegnek:

— Így!

A herczeg ivott. Feje szédült, minden sötét lett előtte.

— Most nézz a kerék alá, mit látsz;

— mondá a molnár.

— Ez ő, ez ő?

— Egyedül van?

— Nem, ő nincsen egyedül. — Ketten vannak; egy skarlát színbe öltözött szőke férfi van ottan. Közelednek egymáshoz, de nem látom a férfi arcát.

Mind közelebb, közelebb mennek; ők megcsókolják egymást. Te varázsló, átkom legyen rajtad — átkozlak — átkozlak — átkozlak!

E vad szavak kíséretében a herczeg egy marék aranyat dobott le, a lovát eloldta a fától, a nyeregbe vetette magát és elrohant.

A lova vágatásának a hangja fokozatosan halt el a távolban, s a csendes éj nyugalmát csak a malom kerek zavarja meg, mely folytonosan járta az ő zajos körutját.

IV.

Drooshena Andreitech és a felesége.

Ha az olvasó három századdal vissza tudná magát vinni és annak a korszaknak a Moszkovájára nézne, ugy látná, hogy az a város mily nagyon sokat változott. A két folyónak, Yaozza és Neglinának a partjai, száma felül fa házakkal voltak borítva, melyek többnyire nagyon régiak voltak. E barna f-delek között a Kremlin és Kitai-gorod fehér és veres falai merészen tüntek ki. Számos templom és kápolna magaslat ki a többi épületek felett. Korhadt fahidak voltak a folyók felett, melyekben a víz ereje számos kerekeket hajtott. Még a városban

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, április 7.

— **Rügy fakadás.** A tavasz lehellete kezd éltre kelteni és bontogatni az alvó rügyeket. A zelnice ezek között az első, mely megérezte a napsugárt s már zöld leveleket kezd mutogatni a tavasz után sovárgó szemeknek. Az orgona virág rügyei is bomladosznak egyetemben a ribizske és köszméte levelekkel. A réteken az ibolya, kökösörin dugta ki a zöld fű között fejcskékjét. Ha az idő kedvezni fog, május 1-re zöld lesz erdő, berek, sétány.

— **Nem lesz 8-ik patika.** Mint bpesti tudósítónk értesít, a belügyminiszter nem engedélyezi a 8-ik patika felállítását.

— **A kolozsvári nemzeti színház** tagjai május és június hónapokban Marosvásárhelyt fognak játszani.

— **Színház.** Tegnap este lépett fel először színházunk vendége: Tolnainé Döm-jén Róza Sardou „Váljunk el” című szellemes vígjátékában. Tolnainé asszony Cyrienne szerepében egy igazán szép és mindenek felett természetes alakítást nyújtott a mester-kétségnek minden árnyalatát nélkül. Erőltetése, feltűnő mimika és tulzó élelkeskedése nélkül járni, tenni, beszélni: ime a művészet titka. Tolnainé asszonyban ezt láttuk, ezt szerettük és ezt tapsoltuk. Haladása, természetesen akkora, hogy az egykori szép szőke kisasszonyt a mostani szép szőke asszonnyal összehasonlítani alig lehet s egyes jelenetei a közönséget nem egyszer zajos tapsokra ragadták. Mellette Gál Gyula és Rátönyi Ákos tünnek ki élelnek gondos és discret játékukkal.

— **Jutalomjáték.** Várady Miklósnak a kolozsvári színház, kedvelt népszerű művészeinek vasárnap lesz a jutalomjátéka. „Dallos Piata” Szigligeti pompás darabja kerül színpadra ez alkalommal, a melyet már régen nem adtak nálunk. De nemcsak a darab érdekessége, de a Várady kedvelt egyénisége és művészi érdeme is azt hisztük elég garancia arra nézve, hogy a kolozsvári műpártoló közönség nagy számban jelenik meg ezen az előadáson. Várady Miklós sok évezetesen órást szerzett éveken keresztül pompás népdalaival. Szereztük meg neki mi is azt az örömet, hogy tele ház hallgassa végig Dallos Piata szép nótáit!

— **Erdélyi irod. társaság.** A kolozsvári kisegítő takarékpénztár t. közgyűlése 50 frt alapítvánnyal a társaság alapító tagjai közé lépett, mely összegét Kovács László igazg. ur a titkár kezéhez át is küldött. Fogadja a kisegítő-takarékpénztár e helyen is a legmelegebb köszönetét.

— **Meghívó.** A tan. jel. majális rendező bizottság tisztelt tagjait f. hó 8-án szombaton d. u. 6 órakor a b. k. VII. sz. tanteremben tartandó bizottsági ülésre tisztelettel meghívjuk. Kelt Kolozsvár 1893. Ápr. 7-én. Fénylő Gábor biz. el. Bibó-Bige György biz. tit.

— **Meghívó.** A kolozsvári m. kir. Ferenccz József tudomány-egyetemi joghallgatók segélyző-egylete 1893. ápr. 10-én hétfőn délután 6 órakor a jogi kar 1-ső sz. u. u. termében rendkívüli közgyűlést tart melyre a tag urakat azon meggyőzéssel hívjuk meg, hogy a közgyűlés a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül határozat képes lesz. Tárgysorozat: 1. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 2. Az ideiglene-

magában is voltak buza földek, és kisebb szőlő fák, melyek, mik a Moszkova fele tövishegyhez nagyban hozzá járultak.

A többi templomok, házak, parkok a zárdák felett magasan emelkedtek ki a Szent Szűz templomának a tornyai. Irán csár építette azt, Kazan bevételének az emlékeztetőre; és még most is fent áll, az áldott Szent Bazil temploma neve alatt. Nagy volt Moszkova igaz hívő polgárainak az öröme, midő az utolsó állványokat szedték el a templom körül és az oszlopok pompájában ott állott aranytől és gazdag színektől ragyogva, szépségeivel bálmulatba ejtve a nézőt. A buzgalakos szerettek az Isten házat feldiszíteni és e cél elérésében nem kímélték a pénzt, de a saját házuakat illetőleg könnyűségeket voltak, mert a legtöbb ház egyszerűen fából volt építve.

Azonban, a Morozov Andreitech Drooshena lakása kivétel volt az általános szabály alól. Az ő háza három emeletű volt, nem számítva a padlás szobákat s a tölgyfák gerendáiból gondosan és csinosan volt összeállítva. A csiga lépcső felett levő tetőt nap és elegáns faragású oszlopok tartották; a ablaktáblákat festett madarak és virágok díszítették. Az ablakok tiszta átlátszó csillagokból voltak csinálva, és nem homályos lantornából, az akkori rendes szokás szerint. Cseledek lakásai, a galambduccok, és egy nyíri pavillon a roppant nagy udvaron állott. E bekerített tér egyik oldalán, egy kő épült privát kápolna volt; a másik oldala egy jól gondozott és véd fallal körült kert volt.

Andreitech Drooshena, az öreg nemes aki előre haladt kora dacára még mindig szép férfi és mindenki által tisztelt volt Moszkova híres szépségével csak nemrég lett házasságba.

(Folytatása köv.)

pénztárnok beszámolója és lemondása. 3. Új pénztárnok választása. 4. A IV-ed évről egy választmányi rendes és egy póttag választása. 5. Ügyrendtartás tárgyalása. 6. Indítványok interpellációi. Kolozsvárt, 1893. ápr. 7-én. Ifj. Bánffy Miklós gr. e. i. elnök. Balogh Béla, e. i. titkár.

— **Tüske Pál** könyve megjelent és az előfizetőknek ma és holnap kézbesítik. Nem előfizetők az „Ellenzék” kiadóhivatalában és szerkesztőségében kaphatnak. A kötetet a közművelődés nyomda részvényszerűsége állította ki igen eszesen és díszesen. Ára 1 frt.

— **Székelyje magát** a budapesti „Vereinigte ungarische Glasfabriken Actiengesellschaft” a mely levélborítékain német felirattal hazudtolja meg magyarságát. Miesoda cynizmus kell ahhoz, hogy valaki a mellét verve így szóljon: „Magyar vagyok, de nem beszélek magyarul!”

— **Szenkovich Márton**, derék polgáértársunk, kinek nevével mindentütt találkoznak, a hol a jónak, a szépnek pártolásától van szó és a ki mindentütt és mindenkor oda lép az áldozók sorába is, legközelebb az „Erdélyi Irodalmi Társaság” alapítói sorába lépett 50 frttal, melyet azonnal be is fizetett. Tudom, hogy Szenkovich urat megnyugtatta nemesei tetteinek öntudata, mind a mellett kedves kötelességemnek tartom ez utjabban és éppen az irodalom érdekében hozzá bafias áldozatért társaságunk nevében meleg köszönetet mondani. Kolozsvárt ápr. 7. 1893. Szász Gerő, az Erd. Irod. Társaság alelnöke.

— **Miskolczi Henrik**ek. Bodrogi Lajos fiatal és tehetséges író, a „Pesti Napló”-ban bizonyos Miskolczi Henrik úrról lerántja azt a leplet, a melyvel évek óta tarkagatta ürességét, szédelgését és adta az író meg a hírlapíró. Egy ilyen nevű ur Kolozsvárt is lakott. Valóban nagy név, illetőleg sokan viselhetik, mert mi ismertünk egyet — mint színházi sugót. Ezt is úgy hívták, hogy Miskolczi Henrik; ismertünk egyet, mint író és ezt is Miskolczi Henriknek hívták és volt még egy Miskolczi Henrik nevű hírlapíró is, a ki sokáig belmunkatársa volt egy napilapnak, a melyben számos novella jelent meg Miskolczi Henrik név alatt. El azonban ezen név alatt egy színigazgató is, a ki Kolozsvárról nőttül és tagjaival szemben sok fikát követett el. Van tudomásunk egy olyan Miskolczi H.-ről is, a ki angolból németre fordított novellákat szokott puskázni, a saját firmája alatt. Bodrogi Lajos pedig olyant ismer, a ki egy Berlinben megjelenő „Glückliche Fahrt” című Wochenschriftből, Julius Keller novelláját fordította le egyik budapesti lapnak Miskolczi Henrik aláírással. Most azt volna jó tudni, hogy külön-külön élnek-e ezek a Miskolczi Henrik, vagy egy és ugyanaz szédelgő ilyen tarka változatosságban.

— **Szép derült idő** van egész közép Európában. A meteorológiai jelentés szerint Oroszországot kivéve a hőmérő mindenütt a fagypont fölé áll s többnyire mindenütt 4 fokon felül áll a hőmérséklet és mindenütt nap sugarak fakasztja a rügyeket. A kolozsvári hőmérsék maximuma, ha ugyan a jelentésben meg lehet bízni, 16 fok volt tegnap, az átlagos napi hőmérsék pedig 4-4 fok. Az olasz tartományokban nagy meleg van, Sz. Péterváron pedig 5 fok a hideg. A jelentések a közelebbi napokra is enyhe, kedvező időt jósolnak.

— **Főhivás.** A székelyudvarhelyi kir. állami főreál iskola új épületének ünnepélyes felavatása folyó év május hó 1-én lesz. Minthogy az igazgatóság minden érdekelt szívesen óhajtaná látni tisztelettel fölkéri mindazokat kik valaha az iskola kötelekebe tartoztak, hogy tartozkodási helyöket s elfoglalt társadalmi állásukat az igazgatósággal mielőbb tudatni sziveskedjenek. Székelyudvarhely 1893 március 28-án. A főreáliskola igazgatósága.

— **A székelyudvarhelyi kir. áll.** főreáliskola új épületének ünnepélyes felavatása május 1-én tartatik meg. A tanári kar nagy előkészületeket tesz az ünnepély sikere érdekében. A műsor véglegesen meg van állapítva. Lesz hangverseny, bankett, színi előadás, előkép és tánc. A vallás- és közoktatási miniszter, államtitkár stb. egy három tagból álló bizottság fogja személyesen meghívni az ünnepélyre, mely előreláthatólag a város és megye élénk részvétele mellett fog lefolyni.

— **Esküvé.** Soós Károly előnyösen ismert tordai kereskedő f. hó 4-én tartotta esküvőjét Várad Márton marosvásárhelyi tekintélyes polgár szeretetreméltó leányával: Ilonkával. Az esketési szertartást Vass Tamás ref. lelkész vezette. Násznapok voltak: Báró Brockdorf Frigyes és neje, Vass Tamás és neje. Kószorus leányok: Báró Brockdorf Emilia és Soós Anna, vőfélyek: Veress Elemér és Gajzágó Albert tordai kereskedők. Az örömsztőlőkön kívül ott voltak: Ajtai Gyula városi tanácsos és neje, Szántártó István, Hirts Sándor, Szentkivits Mihály stb. Vassora alatt kitűnő felköszöntőket mondatnak az ifjú pár és az örömsztőlőkre egyaránt. Másnap utazott vissza az ifjú pár és a vendégek tordai otthonukba. Sok szerencse és boldogság kísérje őket.

— **Petőfi Sándor szülőháza.** Az írók és művészek társasága Petőfi Sándor

kiskőrösi szülőházát átadta Kiskőrös városának. Az átadás hivatalos aktusát március 31-én Károlyi József budapesti kir. törvényszéki bíró vezette a társaság megbízásából és átnyújtotta a városnak a Bolyó Kálmán kir. közjegyző előtt felvett ajándékozási szerződést. E szerződés értelmében a város a költő házáat csak úgy tartja meg tulajdonában, ha azt a mai állapotában fenntarthatja.

— **Emlékoszlop Kossuthnak.** Czegléd város legközelebbi közgyűlésén egy városi képviselő azt az indítványt adja majd elő, hogy emeljen a város Kossuthnak díszes emlékoszlopot a főtéren. Az eszme kivételére már megindult a mozgalom a város lakossága körében, ahol nagy lelkesedéssel fogadták. Az eddigi tervezés szerint az emlékoszlopba Kossuthnak következő szavait véssék: „Leborulok a nép nagysága előtt.”

— **Gyászír.** Özv. Buzsáczkó Péterné, született Vécsei Katalin f. hó 5-én déli 12 órakor, munkás és farsadhatatlan életre 80-ik, üvegysége 22-ik évében, rövid betegség után Kolozsvárt megözönlött.

— **Szentgeriezéről** írják lapunknak a következőket: Az időjárás nálunk is, mint csaknem mindenféle márciusban, kedvezőtlen volt. Közben sűrű havazások, óriási hideg szelekkel s 10—12 R. fok fagyokkal. A tavaszi vetések, szántások e miatt teljesen szüneteltek s csak most ápril beálltával szelidült valamennyire az idő, annyiban legálabb, hogy a nap állandóan süt a verőfényes napok voltak. Voltak a húsvéti ünnepek alatt, de a hideg szelek azért ezalatt is teljesen nem szünetelt s közbe-közbe hevesen állottak éppen elő. A tavaszi munkák tehát tulajdonképpen most kezdődnek, de ma már az ég ismét elborult s a hőmérő 2 fokot mutat a fagypont felett. A szomszédos havasok merőben telet mutatnak s a fű, lóher, luczerna e miatt még mind az ősz elszáradott állapotban vannak, majd mi újítás, zöldülés sem mutatkozik rajtuk, pedig ugyan csak várjuk, hogy az elfogyott és megszűntült takarmány helyett valami újat adna az Isten. Az őszgubonák a körülményekhez képest elég jól teleltek s most szép reményt mutatnak.

— **Lázadás magyar prédikáció miatt.** Húsvét ünnepén történt a második eset, hogy egy közösség idegen ajku lakossága föllázadt magyar prédikáció miatt. Az első eset Zsabya bácsmegeyi közösségben, a második most Dágh esztergommegeyi faluban történt. Magyarok, tótok és németek laknak a közösségben, de a katolikus templomban eddig magyar prédikációk még nem mondatnak. A magyarok már többször kérték Simor hercegrádmástól, hogy rendelje el a magyar prédikációt. Most végre Vaszary hercegrádmás a magyar lakosok nagy öröme elrendelte, hogy a templomban mondanak magyar prédikációt is. A rendelet azonban nagy felháborodást keltett a német és tót lakosság között, de különösen a németek között. Húsvétkor, amikor a magyar prédikáció első szavai felhangzottak, a németek zajjal, lármával össeszedték a zászlóikat és kimentek a templomból. Kinn a templom előtt iszonyu zajt csaptak, majd a plébánia elé vonultak és ott folytatták a lármát. Éjjel pedig a plébános házában ablakait verték be. Az egész megyében kínos feltűnést keltett e lázongás. Vaszary Kólos hercegrádmás pedig utasította a plébánost, tegye meg a befejezetlen, vállaltatott elkövetői ellen a hatósággnál a följelentést. A primás büntetésül megfosztja a lázadókat a plébániától.

— **Harmincz kormány.** A Dupuy-kabinet huszonhárom év alatt a harminczadik kormánya Franciaországnak. Egyik másik esztendő olyan mozgalmas volt, hogy kétszer is történt kormányváltás; sőt az 1877. esztendőben háromszor. Többen vannak, akik többször is alakítottak kormányt. A legtöbb Freycinet, aki már negyyszer volt kormányelnök s aki most hihetetlen ötödször is kormányra kerül, ha el nem panaszkodik a dolgát.

— **Az új francia miniszterek.** Az új francia miniszterium tagjai közt csak Peytral, Poincaré, Guérin és Terrier az újjak. Dupuy csak tárcázást cserélt s hozzá az elnöki tárcázást foglalta el. Peytral, a ki a pénzügyeket vezeti, egyszer már volt pénzügyminiszter a Floquet-kabinetben, 1888-ban. Most 51 éves, Marseilleben született s a kamarában a legszűkebb baloldaliak a híve. Legutóbb a budget-bizottság elnöke volt. Poincaré, az új közoktatásiügyi miniszter csak 32 éves. Méline tudvalegyleg pénzügyminiszternek akarta megnyerni s mivel nem sikerült, ezen szenvedett hajótörést Méline egész kombinációja. Poincaré jogtudós és ügyvéd, a kamarának csak 1887. óta tagja, — Terrier, az új kereskedelemügyi miniszter 38 éves s valamikor adóellenőr volt. Később a „Mot d'Ordre”-nak lett munkatársa. A kamarában 1889-ben választották be először, radikális programmal. Guérin igazságügyminiszter eddig szenátor volt a délfraanciaországi Vaucluse megye részéről. Politikai multja alig több a semminél.

— **Törvény a csók ellen.** Egy ohioi orvos a washingtoni parlamentben kérvényt nyújtott be, melyben szigorú törvényhozási intézkedést kér egy szörnyű és gyakori szokás — a csókolózás ellen. E szörnyűség egészen teljesen és tisztán dolog — ugymond — állandan fenyegeti az egészséget. A „Revue Scientifique” egész komolyan tárgyalja ezt a kérvényt és kijelenti, hogy nagy részben a csók terjeszti el a ragadós betegségeket.

— **Bocsánatkérő ujság.** Szófiából írják, hogy a „Swoboda” kijelenti, miként az általa feltételezett információ és csak hosszasan töprengés után közölt hír, melyet állítólag csak egy titkos aktából merítettek,

hogy Sándor fejedelem 100,000 rubelt kapott volna a cártól — nem igaz. Az orosz diplomácia csak megkapta ezt a szubvenciót a cártól, hogy azzal Sándor fejedelemet lealacsonyítsa; de Sándor fejedelem abból soha semmit sem fogadott el. A „Swoboda” ennek következtében bocsánatot kér a fejedelemtől, kinek becsületességében egyetlen bolgár sem kételkedik.

— **A velencei Doge-palotában** borzasztó vandalizmusnak jutottak nyomára. Tegnapelőtt este az örök szétrombolva találtak egy képet, mely egy velencei nemest ábrázol és 200,000 líra értékét képviselt. A fej kereszttől volt törve és a nyaknál a vázsonból egy nagy darabot kitéptek.

— **Szász esztendő sör.** Érdekessé teszi vizsgálatot végzett a napokban Horace Brown és Harris Moris két német kémikus néhány üveg sörrel, a melyet 1798-ban gyártottak. A vegyi vizsgálat kiderítette, hogy a sör extract- és alkohol-tartalma valamivel több, mint a mostani söröké. Másrészt pedig ugyanolyan alkotásu, mint a mi márciusi sörünk. A százéssztendő sör italt azonban már nem lehetett élvezni, mert pezsgő és habzóereje, dacára a jól eldugasztott üvegnek, az idővel eltűnt.

A nő.

— A férfi, kit szeretsz, nem méltó hozzád.
— Azzá teszi szerelmem!
— Idegen nevet bitolod...
— Nem a nevet, őt magát szeretem!
— Földönfutó sehnem, a kinek nincs semmije.
— Megosztom vele, a mi az enyém!
— Börtönbe ült, mert csalt és lopott... Ha nem hiszed, itt vannak a bizonyítékok...
— Elhiszem!
— Nos? Ugye lemondasz róla?
— Elviselem gyálságát!
— Szerencsétlen! A világ megvetésével fog sujtan...
— Ő az én világom!
— Csáladod ki fog vetni magából, mint méltatlant...
— Befogadnak az ő karjai!
— Atyád és anyád megátkoznak.
— Ő érte elviselem a szálló átkot is!
— Elkárhozol és poklokra jut az a túlvilágon...
— Elszenvedem!
— De ha azt hiszed, hogy boldog leszel vele: csáladod. Először és megcsal téged is és szerencsétlen leszel mindörökké.
— Övé leszek!... Betöltöm végzetem!

A hunczut numerusok.

Szilágyi uram „esetei”-ből.

Hát ’ezen az is nagy dolog, a mit komám beszél, de az én esetem se kutyá. Mert ne legyen én fiakeres, ha olyan bolond dolgom akadna valaha. Hallja csak kedves komám, osztán meg egy pohárral majd csak lenyeltük. Hát, mondd — éppen hazafelé tartottam úgy ebéd ideje táján, mikor a vashid mellett valami nagy sokaságtól meghököl a Rózi, már mint a lovam. Csak megnézem mi lehet ott? Senki más — kedves komám, mind az a vén ember, a ki fejér egerekkel szokta a szerencse csúdulakát hazatni, már annak, a kinek. Olyan kedvem támadt valahonnét, hogy én is huzassak, egy csódot. Leszálok a bakról s az orra elé tartok két egészséges réz krajcárt s mondom, hogy huzasson nekem egy magyar csódot. Uccu neki mingyárt ki is kapta onnét, a a ládából a fejér egér, s azután még az öreg oda tartotta a zód papagály görbe orrához, a melyik akkorát kiharapott belőle, hogy alig tudtam a három numerust kibetűzni. Éppen akkor huzatott egy feleki asszony is egy olá csódot, de azon azt hiába tartotta az öreg a papagály orra alá, csak nem nyult az hozzá, a mire az öreg azt mondta, hogy annak rosszak a numerusai; azért nem nyul hozzá a madár. Megnéztem az oláh asszony numerusait. Bizony azok — komám, semmitérők voltak csakugyan: 8, 22, 40. Hát ezeknél rosszabb numerus nem kell a világon. Megnéztem az enyimeket: 7, 13, 33. Innye, best madara, csakugyan — nem heába harapott ugy belé a csúdulák, mert ezek már oztán szerencsés numerusok! Oda is adtam otthon mingyárt az asszonynak, hogy tegyen azokra három picizulát. Nem akarok szót szaporítani kedves komám, hát bevigzem, hogy mi történt azután. Hát biz az, hogy harmadnapra, mikor kiterítette a táblát a monaster utcába, egyszeribe oda futok, hogy lássam a szerencsémot s hát — hogy fordúna fel az a bót mindenesztől, ki is jött a három numerus de nem a magyar, hanem az olá numerusok jöttek ki, a 8, 22, 40, a mikbe pedig belé se kószolt a zód papagály.

Ugy-e csak, hogy furcsa eset vót ez kedves komám! Pedig így vót, nincs miért hazudjam

KACZAGÁNY

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata).

Országgyűlés.

Budapest, ápr. 7.

A képviselőház mai ülésén rendkívül sokan jelentek meg.

A jegyzőkönyv felolvasását izgatott közbekiáltásokkal hallgatták.

Először Horváth Ádám szólalt fel és elmondja a tegnapi ülésről a tényállást.

Ellenpróbat kértek — ugymond, mert a többség kétséges volt, de az elnök nem adta meg azt, hanem hamarosan bezárta az ülést.

Elnök a folytonos zajban kijelenti, hogy az ellenpróba-kérést nem hallotta; — de, ha igenis, az már az enunuciáció után történt.

Rohonczy hitelt az elnöknek s felhozza, hogy Horváth Ádám tegnap többek közt osztrák-magyar kortességek nevezte az elnök eljárását.

Óriási zaj támad erre és az ellenzékek azt kiáltják: Semmi köze hozzá! Nem tartozik ide!

Ugron később szól: „de itt nem törtört”. Horváth: „Önök nincs joga engem leczkézíteni.

Rohonczy erre indítványozza, hogy vegyék tudomásul a jegyzőkönyvet.

Wekerle szerint a jegyzőkönyvnek a történet eseményeket kell regisztrálni.

Tehát a jegyzőkönyvet nem lehet megváltoztatni.

Hozzá szóltak: Helfy Ignác, Perczel, Polonyi, Daniel Ernő, Eötvös, Zichy Jenő, Horváth Gyula, Károlyi Gábor, Ugron, Apponyi, Láng Lajos és Szilágyi.

Végre szavazásra kerül a sor, 48 szótöbbséggel elfogadták a jegyzőkönyvet.

Ekkor már annyira előrehaladtott az idő, hogy a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását ma nem folytatták, hanem félkettőkor bezárták az ülést.

Az elnök futása.

Bpest, ápr. 7.

A képviselőházban tegnap lefolyt inczi-densre vonatkozólag fővárosi levelezőnk felkereste a függetlenségi körben Eötvös Károlyt és megkérdezte, hogy mit szándékoznak tenni.

Eötvös kijelenté, hogy a jegyzőkönyv hitelesítésénél a párt felszólal, tiltakozva a jegyzőkönyv hitelesítése ellen.

A párt egyébként érintkezésbe lépett a nemzeti párttal a teendőkre vonatkozólag.

Függetlenségi képviselők közül többen kijelentették, hogy ilyen erőszakos esetre még nem volt precedens — mint az elnök szükése és a szavazat el nem rendelése.

Bánffy Dezső látta, hogy az ívet a képviselők aláírják a névszerinti szavazást, ra, mégis elrendelte a rendes szavazást. Mikor pedig ellenpróbat követeltek, melyet eddigi uszus szerint szóbeli kivánságra mindig megadtak az elnökök, ő nem tette — hanem elfutott az emelvényről.

A temesvári önkéntesek ügye.

Budapest, ápril. 7.

A mi az önkéntesek ügyét illeti, egyike a kérdéses önkénteseknek a következőket beszéli el: Mult év május elsején Temesváron a Koronaherczeg szállóban mulattak, ugyanott több tiszt és egy huszárkapitány (neve Franceski) is volt. Az önkéntesek mulattak, énekeltek; egyszer a kapitány egyiket odahívja magához, figyelmezteti, hogy ne lármázzanak, mikor egy följobbvalójuk jelen van. Erre Dekera nevű önkéntes kiment; a kapitány a pinczérral visszahívatta és azt kérdezte: miért nem salutált? Dekera azt felelte, hogy még nem akart távozni.

Majd meglátja a következőkét, felelte a kapitány. Másnap mind rapportra csitáltattak. Dekera 30 napi kaszárnya áristomot kapott. A megindított vizsgálat jegyzőkönyvébe bevették, hogy egyik önkéntes ezt mondta: Semmi közünk a kapitány urhoz, mi a független! Magyarországon élünk. Ez nem igaz és a jegyzőkönyv meg van hamisítva.

Az önkéntesek mind kitűnő tanulók s mégis kimaradtak a badnagyi kinevezésnél. Privátim megtudták, hogy a kapitány járt a hadügyminiszteriumban, mely leirt a hadtestparancsnoksághoz, hogy új vizsgálat indíttassék: addig kinevezésüket elhatárolták véglegesen, hogy nem nevezik ki, őket, mert jegyzőkönyvbe ismét az a valótlanosság vétetett be, hogy t. i. politikai tosztokat is tartottak.

Ezen adatokra mondta mai ülésén Fehérváry, hogy a vizsgálat illetlen modort alapult meg. Az ellenzék pedig követelte hogy mondja el az adatokat, de a miniszter nem adta elő.

Aczél Béla báró mandátuma.

Bpest, ápr. 7.

Aczél Béla báró mandatumát küldöttség hozta fel. A báró a küldöttségnek a nemzeti kaszinóban fényes ebédet adott. Este pe-

dig az operában „Toldi”-t nézték meg, nagy feltűnést keltve.

Előadás után a kaszinóban ismét bankett volt, melyen Károlyi István, Lits Gyula, Guthy István, Zichy Jenő s többenygyőrű felköszöntőket mondtak.

Tisza Kálmán és a római pápa.

Budapest, ápril. 7.

Tisza Kálmánnak egykori miniszterelnöknek a római pápával való érintkezése a választások ügyében újabb és újabb bizonyítékokkal nyer megerősítést. Legújabbán a „Budapesti Hírlap”-nak telegrafálják Nagyváradról, hogy Tisza Kálmán 1884-ben még is azért fordult a pápához a külügyi hivatal útján, hogy a választásoknál őt segítse és a papokat rendeltetve bírja rá arra, hogy a kormánypártra szavazzanak.

A vatikan a nagyváradi püspökséghez és az esztergomi érsekséghez levelet intézett. Ezek a levelek a levéltárakban megtalálhatók.

A pápa kérdésére a főpapok azt felelték, hogy a pápa ne avatkozzék a választásokba, mert az semmi dogmába nem ütközik.

Bizalom a kormánynak.

Sz.-Udvarhely, ápril. 7.

Udvarhelymégye tegnap tartott közgyűlése Török Albert főispán beszédét nagy tetszéssel fogadta és elhatározta, hogy a kormánynak egyházipolitikai programjáért bizalmat szavaz.

Pálffy Ferencz tiszti ügyész hivatalos állásától felfüggesztetett.

Elitelt képviselő.

Budapest, ápr. 7.

Sima Ferencz országos képviselőt sajtóvétségért ma 100 frt pénzbírságra, költségekkel itélték. Sajtópert Tasnády szentesi polgármester indította ellene.

Ferdinánd esküvője.

Bpest, ápr. 7.

Ferdinánd bolgár-fejedelem ma utazott keresztül Budapesten Bécsbe, hogy orvosival konzultáljon.

A fejedelem esküvőjének napját véglegesen megállapították. Az esküvő ápril hó 20-án lesz.

Gyilkos férj.

Budapest, ápr. 7.

Janovits István nagyszombati birtokos feleségét agyonlőtte, megöztökt. Csendőrség keresi, tettének oka ismeretlen.

Égő község.

Budapest, ápr. 7.

Téglás Debreczen melletti község lángban. Hadház, Nyiregyháza, Debreczen tüzoltói 36 ezred négy százada kivonult. Község menthetetlen óriási szőlővihar vizi a tüzet.

Gabona tőzsde.

Budapest, ápril. 6.

Buza tavaszra 7.48—49. Buza őszre 7.52—54. Teng. máj.—jun. 4.68—69. Zab tavaszra 5.52—54. Káp. rep. 12.20—30.

Érték tőzsde.

Budapest, ápril. 6.

Osztr. hitelr. 356.50 Magy. hit. 415.—Osztr. á. 314.

Nemzeti színház.

Bérlet 214 szám.

Kolozsvárt, szombaton, 1893. ápril hó 8-án.

Tolnainé Dömjén Róza bucsú föléptéül:

először:

ÚJ SZOMSZÉDSÁG.

Eredeti vigjáték 3 felvonásban

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadóaptalajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Elveszett kandur.

Kulmonostor-utca elejéről eltévedt egy középnyagságu, veres-sárga kandur. Hassa, melle fehér. Nyakát fehér sáv övezi. Megtaláló keretik a szerkesztőségnek jelenteni, hol 5 frt jutalomban részesül.

Egy jó forgalmu helyen levő nagy butor-raktár eladó.

Értekezhetni, hídutca 27. sz. a. a butor-raktárban.

Nyomatott Magyar Mihály könyvnyomdájában Kolozsvártn, belközép-utca 38. szám.